

TURUN YLIOPISTO
YHTEISKUNTATIETEELLINEN TIEDEKUNTA

VALINTAKOE 23.5.2018

FILOSOFIA
POLIITTINEN HISTORIA JA VALTIO-OPPI
SOSIAALITIEETEET

KLO 10–15

PYRKIJÄN OHJEET

Vastaaminen: Kirjoita kaikkiin vastauspapereihin nimesi, henkilötunnuksesi ja hakukohde, johon olet hakemassa. Kirjoita nimesi, henkilötunnuksesi ja hakukohteesi myös suttupapereihin. Kirjoita ehdottomasti eri papereille eri hakukohteiden vastaukset. Noudata lisäksi niitä ohjeita, joita annetaan tehtävämonisteessa: useissa tapauksissa myös jokainen vastaus pyydetään kirjoittamaan omalle paperille.

Vastaa hakukohteesi (filosofia, poliittinen historia ja valtio-oppi tai sosiaalitieteet) alalta annettuihin tehtäviin. Jos olet hakulomakkeessa ilmoittautunut useamman hakukohteen kokeeseen, vastaa molemmista annettuihin tehtäviin. Kokeessa ei voi enää muuttaa hakulomakkeessa ilmoitettuja hakukohteita.

Vastausaikaa on tasan viisi tuntia. Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 11:00.

Jos haluat käydä vessassa, tarvitset lisää suttupaperia, kynää tms., viittaa ja odota, kunnes valvoja tulee luoksesi. Salissa on oltava kaksi valvojaa paikalla, mikäli haluat vessaan. Odota kärsivällisesti, sillä valvoja ei välttämättä voi lähteä saattamaan sinua vessaan heti. Valvoja ei myöskään välttämättä vie kokelaita vessaan samassa järjestyksessä, jossa kokelaat ilmoittivat tarpeestaan käydä vessassa. Yksi valvoja voi saattaa vessaan vain yhden kokelaan kerrallaan.

Kun olet valmis: Jätä vastaukset, suttupaperit ja tehtävävihko valvojalle ja esitä henkilöllisyystodistuksesi. Palauta kaikki valintakoemateriaalit valvojalle. Mitään materiaaleja et saa ottaa mukaasi kokeesta.

Tulokset julkaistaan viimeistään 28.6.2018. Sitä ennen pyydetään välttämään puhelintiedusteluja. Myöhemmin voi omaan valintaan liittyviä asioita tiedustella Turun yliopiston hakijapalvelusta.

VALINTAKOEMATERIAALIT:

FILOSOFIA:

Juha Räikkä & Helena Siipi (toim.) Ajattele, filosofoi. 2006 (tai uudempi painos).

POLIITTINEN HISTORIA JA VALTIO-OPPI:

Setälä, Maija: Demokratian arvo. Teoriat, käytännöt ja mahdollisuudet. Gaudeamus 2003 tai uudempi painos. Sivut 1-78 ja 103–210. Poislukien luku 4, sivut 79-102.

ja seuraavat seitsemän (7) artikkelia (latauslinkit nimiketietojen kohdalla)

Ahonen, Sirkka

[”Kaanonin paluu – historianopetuksen politiikkaan idässä ja lännessä”](#)

Historiallinen Aikakauskirja 3/2016 ss. 254-266

Vares, Vesa

["Rajankäyntiä sivistyksen nimissä. Suomalaiset ja Väli-Eurooppa maailmansotien välillä"](#)

Historiallinen Aikakauskirja 2/ 2003 ss. 248-262

Fischer, Thomas

["Vasaran ja alasimen välissä. Vuoden 1968 Tsekkoslovakian kriisin seuraukset Itävallalle ja Suomelle"](#)

Historiallinen Aikakauskirja 2/2009 ss. 132-149

Peltonen, Ulla-Maija

["Muistaa vai unohtaa? Vuoden 1918 vaikea historia"](#)

Historiallinen Aikakauskirja 4/2003 ss. 492-501

Karimäki, Jenni

[”Vastauksena vasemmistoporvarillisuus - kansallisen edistyspuolueen haasteet 1920-luvulla”](#)

Historiallinen Aikakauskirja 1/2014 ss. 32-45

Välimäki, Matti

[”Kansainvälisten muutosten puristuksessa – Keskustan, kokoomuksen ja sosiaalidemokraattien pakolaispolitiikka 1973-2015”](#)

Historiallinen Aikakauskirja 3/2017 ss. 303-316

Sedergren, Jari

[”Elokuvat Suomi-kuvan luojina ja propagandana”](#)

Historiallinen Aikakauskirja 1/2016 ss. 7-22

SOSIAALITIEET:

Antti Kujala & Mirrka Danielsbacka: "Hyvinvointivaltion loppu. Vallanpitäjät, kansa ja vastavuoroisuus" (Tammi 2015), sivut 11–162

Ja kirjasta Riitta Särkelä, Aki Siltaniemi, Päivi Rouvinen-Wilenius, Heikki Parviainen & Eija Ahola: "Hyvinvointitalous" (Soste 2014) seuraavat kolme (3) artikkelia:

Harisalo, Risto: "Hyvinvointivaltion kriittinen analyysi", sivut 37–44

Sipilä, Jorma: "Menestystarina hiipuu", sivut 146–155

Möttönen, Sakari: "Kansalaisyhteiskunta, talous ja hyvinvointivaltio", sivut 200–209.

VALINTAKOETEHTÄVÄT 2018

FILOSOFIA:

Vastaa kaikkiin neljään kysymykseen. Kysymyksissä 3 ja 4 on useampia kohtia, joihin kaikkiin vastataan. Kirjoita tehtävien 1 ja 2 vastaukset eri paperille kuin tehtävien 3 ja 4 vastaukset.

1. Moneuden ongelma ja ehdotukset sen ratkaisemiseksi (15 pistettä)

2. Pahan ongelma ja sen ratkaisuyritykset (15 pistettä)

3a. Millaisia näkemyksiä ovat emotivismi ja preskriptivismi? Mitä ongelmia niihin liittyy?

3b. Millaisia näkemyksiä ovat peloteteoria ja retributivismi? Millaisia ongelmia niihin liittyy?

(Yhteensä 15 pistettä)

4a. Millainen on tiedollinen argumentti demokratiaa vastaan?

4b. Mikä on Condorcet'n juryteoreema? Mihin se liittyy?

4c. Mitä erilaisia diskriminaation ulottuvuuksia voidaan erotella?

(Yhteensä 15 pistettä)

POLIITTINEN HISTORIA JA VALTIO-OPPI:

Vastaa kaikkiin viiteen (5) tehtävään. Kirjoita kukin vastaus omalle, erilliselle konseptiarkilleen. Yhden vastauksen maksimipituus on yksi konseptiarkki eli neljä käsinkirjoitettua sivua. Merkitse jokaiseen konseptiarkkiin henkilötietosi.

Suunnittele vastauksesi ydinasiat ja rakenne huolella, sillä vastauksen tulee olla tarpeeksi kattava, mutta mahtua yhdelle konseptiarkille. Kiinnitä huomiota johdonmukaisuuteen, selkeyteen ja hyvään täsmälliseen kieleen. Tutustu erikseen tarkoin aineistotehtävää (kysymys 2) koskeviin erillisohjeisiin ja noudata niitä huolellisesti vastausta kirjoittaessasi.

Näiden ohjeiden noudattamatta jättäminen voi johtaa valintakoevastaustesi hylkäämiseen.

Tehtävä 1: Vertaile Suomen asenteita ja asemoitumista suhteessa maaryhmään, johon valintakoeaerialissa viitataan Väli-Eurooppa (erit. Vares) sekä reunavaltioina tai harmaana vyöhykkeenä (erit. Fischer). (15 p.)

Tehtävä 2 (aineistotehtävä): Matti Välimäki jakaa artikkelissaan ”Kansainvälisten muutosten puristuksessa – keskustan, kokoomuksen ja sosiaalidemokraattien pakolaispolitiikka 1973-2015” näiden puolueiden pakolaispolitiikan kehityksen kolmeen kauteen: 1) kansainvälisen politiikan ja yksittäiskysymysten aika, 2) reaktiivisuuden ja oikeuksien lisäämisen aika, ja 3) Euroopan unionin ja rajoittavan politiikan aika.

Alla on yhdeksän suoraa sitaattia erilaisista poliittisista ohjelmista, kannanotoista ja puheenvuoroista. Sitaatit eivät ole kronologisessa aikajärjestyksessä. Sitaattien jälkeen on luettelo niistä alkuperäisistä puheenvuoroista, joista nämä sitaatit on otettu.

Tehtävänäsi on Välimäen artikkelin pohjalta ajoittaa em. kolme pakolaispolitiikan kehityksen kautta sekä kertoa, mistä listatuista puheenvuoroista kukin sitaateista on otettu. Perustele vastauksessasi, miten sitaatit kuvastavat yhtäältä kyseisen kauden puoluekohtaisia pakolaispoliittisia linjoja, toisaalta suomalaisen pakolaispoliittisen keskustelun yleisempiä teemoja ja sävyjä.

Aloita vastauksesi kertomalla artikkelissa hahmoteltujen kolmen puolueiden pakolaispolitiikan kehityksen kauden tarkat vuodet. Jatka sitten sijoittamalla sitaatit oikeisiin alkuperäisiin yhteyksiinsä: ”Sitaatti [numero] alkuperäislähde on listan [kirjain] eli... Se kuvastaa hyvin [puolueen] pakolaispoliittisen linjan tärkeimpiä teemoja tuona ajanjaksona, koska... Ajankohdan yleisiä pakolaispoliittisia keskustelutrendejä sitaatissa heijastavat...” (15 p)

TEHTÄVÄN 2 AINEISTOT

SITAATIT

SITAATTI 1:

”Haluamme myös kiinnittää huomiota siihen, että turvapaikkaoikeuden käsittelyssä nopean toiminnan pitäisi olla mahdollinen. Kuukausia kestävä odotus ja epävarmuus luovat turvapaikanhakijassa erittäin suurta turvattomuutta, ja pitkä odotusaika aiheuttaa monenlaisia vaikeita ongelmia. Tulisi ratkaista pakolaiskysymykset suhteellisen nopeasti. Se on ei vain pakolaisten vaan myös oman maamme etu.”

SITAATTI 2:

”Turvallisuuden lisääminen edellyttää Amsterdamin sopimuksen mukaan yhdenmukaisen ulkorajapolitiikan kehittämistä ja asteittain toteutettavan yhteisen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan luomista. Unionin on myös vahvistettava toimia rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi parantamalla poliisi- ja muiden viranomaisten välistä yhteistyötä, tukemalla Europolin työn kehittämistä sekä tehostamalla yli rajojen tapahtuvaa tuomioiden täytäntöönpanoa.”

SITAATTI 3:

”Apua tarvitsevia on autettava. Näin Suomi tekee turvapaikkapolitiikassa oman lainsäädäntönsä sekä kansainvälisten velvoitteidensa mukaisesti. Suomalaiselle sinisilmäisyydelle on kuitenkin oltava rajansa. Oikeudenmukaista on, että turvapaikkajärjestelmän väärinkäytökset estetään ja aiheettomia turvapaikkahakemuksia vähennetään. Ihmiskauppaa ja laitonta maahanmuuttoa on torjuttava. Vastanottojärjestelmän on oltava toimiva.”

SITAATTI 4:

”[Puolue] katsoo, että väkivallalla ei mitään voida ratkaista. Kansainväliset kriisit on pyrittävä ratkaisemaan rauhanomaisesti neuvotteluteitse kunnioittamalla toisten valtioiden rajojen loukkaamattomuutta, alueellista koskemattomuutta ja itsemääräämisoikeutta. Tässä tarkoituksessa [puolue] antaa täyden tukensa YK:n pääsihteerin ja YK:n turvallisuusneuvoston toimille kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi.”

SITAATTI 5:

”Kolmantena Suomen pakolaispolitiikan osana on pakolaisten vastaanottaminen maahamme. Tätä on pidettävä vasta viimeisenä pakolaisongelman ratkaisumallina, mutta nykyisessä pakolaistilanteessa Suomen on kannettava entistä suurempi kansainvälinen vastuu myös pakolaisten sijoitusmaana.”

SITAATTI 6:

”Suomi ei ole kantanut riittävää vastuuta maailman pakolaisongelmasta. Tehokkainta on auttaa pakolaisia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa lähellä alkuperäistä kotiseutua. Suomen tuleekin lisätä kehitysyhteistyössään kehitysmaiden humanitaarista avustamista. Suomen tulee myös nostaa asteittain maahamme vastaanotettavien pakolaisten määrää.”

SITAATTI 7:

”Erityistä huomiota on kiinnitettävä militarististen ja fasismin luontoisten järjestelmien nousuun monissa kehitysmaissa. Edistyksellisten voimien tukahduttamiseksi niissä kansainvälinen pääoma ja monikansalliset yritykset ovat valmiit äärimmäisiin keinoihin. Chile on tästä näkyvin ja varoittavin esimerkki.”

SITAATTI 8:

”Me olemme sidottuja tiettyihin kansainvälisiin sopimuksiin, meidän täytyy huomioida ne. Nimenomaan tämän lain sisällön mukaisesti me nyt haluamme päättää, että Suomi on oikeusturvavaltio. Me toivomme todella, että meidän oikeusturvatakeemme ja muut oikeusturvaelementtimme siirtyvät myös näihin EU:n laajeneviin jäsenvaltioihin.”

SITAATTI 9:

”Turvapaikanhakijoiden määrää pyritään useissa tapauksissa rajoittamaan toimenpiteillä, jotka heikentävät todellisten pakolaisten oikeusturvaa. Suomen hallitus on tekemässä lainsäädännöstä tiukemman kuin missään muualla, vaarantaen samalla pakolaisten oikeuden tehokkaaseen ja riittävään suojeluun.”

LISTA SITAATTIEN ALKUPERÄSTÄ

- a) Keskustan puoluehallituksen julkislausuma 21.2.1979
- b) SDP:n ulkopoliittinen kannanotto 1979
- c) Kokoomuksen lähiajan tavoiteohjelma 1981
- d) Kokoomuksen pakolaispoliittinen kannanotto 1988
- e) Keskustan kansanedustaja Marjatta Väänänen puheenvuoro ulkomaalaislain eduskuntakäsittelyssä 1991
- f) SDP:n kansainvälisenpoliittinen kannanotto vuodelta 1993
- g) Kokoomuksen puoluekokouskannanotto 1999
- h) SDP:n kansanedustaja Heli Paasion puheenvuoro ulkomaalaislain eduskuntakäsittelyssä 2004
- i) Keskustan eduskuntaryhmän maahanmuuttoasiakirja 2010

Tehtävä 3. Määrittele seuraavat käsitteet pääsykoekirjan mukaisesti. Aloita kukin määrittely omalta sivulta. Tehtävään voi käyttää korkeintaan yhden konseptiarkin. (10 p.)

- 1a. utilitarismi
- 1b. John Rawlsin tietämättömyyden verho
- 1c. metodologinen falsifikationismi
- 1d. poliittinen individualismi

Tehtävä 4. Kirjoita essee, jossa analysoit taulukossa 1 kuvattua äänestystilannetta ja pohdit äänestystulosta pääsykoekirjassa esitettyjen (individualististen ja moderniin hyvinvointitaloustieteeseen perustuvien) kansan tahto –teorioiden ja niiden kritiikin näkökulmista. Vastauksen maksimipituus on yksi konseptiarkki. (10 p.)

Taulukko 1. Äänestäjien preferenssit

	Äänestäjä 1	Äänestäjä 2	Äänestäjä 3
1. preferenssi	x	y	z
2. preferenssi	y	z	x
3. preferenssi	z	x	y

*) taulukon preferenssit ovat vahvoja, päätöksentekomenetelmänä on parivertailu

Tehtävä 5. Kirjoita essee, jossa pohdit Jean-Jacques Rousseau, John Stuart Millin ja Carole Patemanin osallistumista koskevien teorioiden pohjalta miltä suomalaisen poliittisen osallistumisen tila näyttää taulukoissa 2 ja 3 esitettyjen indikaattoreiden perusteella. Vastauksen maksimipituus on yksi konseptiarkki. (10 p.)

Taulukko 2. Äänestysaktiivisuus vuoden 2015 eduskuntavaaleissa sukupuolen, iän ja koulutuksen mukaan (Suomessa asuvat Suomen kansalaiset) (%).

	18-24 (n=102 060)			25-34 (n=150 453)			35-54 (n=308 584)			55-69 (n=269 053)			70- (n=189 712)			yhteensä (n=1 019 862)		
	M	N	Y	M	N	Y	M	N	Y	M	N	Y	M	N	Y	M	N	Y
Perusaste	38	44	41	31	30	31	47	44	46	69	70	70	71	61	65	58	58	58
Keskiaste	47	53	50	52	53	52	65	64	65	77	78	78	81	76	78	64	66	65
Alin korkeaste	35	32	34	52	44	48	81	79	80	88	88	88	87	86	86	84	83	84
Korkea-koulututkinto	71	73	73	78	79	79	86	85	85	92	92	92	91	88	89	86	85	85
yhteensä	44	51	47	56	61	58	69	72	71	78	80	80	77	69	72	68	70	69

Äänestysprosentit pohjautuvat sähköisen äänioikeusrekisterin tietoihin Suomessa asuvien Suomen kansalaisten äänestämässä käymisestä (n=1 019 862).

M = mies, N = nainen, Y = yhteensä, n = tilastoyksikkö

Lähde: Wass, H. & Borg, S. 2016. Yhdenvertaisuus äänestyskopissa: äänestysaktiivisuus vuoden 2015 eduskuntavaaleissa. Teoksessa Grönlund, K. & Wass, H. (toim.) *Poliittisen osallistumisen eriytyminen: Eduskuntavaalitutkimus 2015*. Oikeusministeriön selvityksiä ja ohjeita 28/2016.

Taulukko 3. Sisäinen kansalaispätevyys sukupuolen, ikäryhmän ja koulutustason mukaan, 2015.

	"Joskus politiikka vaikuttaa niin monimutkaiselta, että en oikein ymmärrä mitä on tekeillä"				(n)
	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	
Nainen	35,6	38,2	18,2	7,9	(795)
Mies	24,4	39,0	23,6	13,0	(770)
18–24 vuotta	29,6	37,3	26,6	6,5	(169)
25–34 vuotta	29,2	42,0	21,0	7,8	(243)
35–44 vuotta	20,0	47,2	24,2	8,7	(265)
45–54 vuotta	25,8	40,9	20,4	12,9	(186)
55–64 vuotta	36,3	33,1	20,8	9,8	(317)
Yli 64 vuotta	34,8	34,5	16,2	14,4	(388)
Ei ammatillista koulutusta (kansakoulu- tai peruskoulu)	45,3	36,0	14,0	4,7	(214)
Ammatillinen koulutus	43,0	35,0	13,4	8,6	(374)
Keskiaste	29,7	37,9	22,0	10,4	(472)
Ammattikorkeakoulu	19,5	42,8	26,7	11,0	(236)
Yliopisto	10,4	43,3	29,1	17,2	(268)

n = tilastoyksikkö

Lähde: Borg, S., Kestilä-Kekkonen, E. & Westinen, J. 2015. *Demokratiaindikaattorit 2015*. Oikeusministeriön selvityksiä ja ohjeita 56/2015.

SOSIAALITIEEET

Vastaa kaikkiin kysymyksiin (1a ja 1b, 2a ja 2b sekä monivalinta).

Esseetehtävään ja aineistotehtävään vastataan eri konseptipapereille!

Monivalintatehtävään vastataan erilliselle kysymyspaperille.

Huomioithan, että essee- ja aineistotehtäville on määritelty enimmäispituudet, joita ei saa ylittää. Vastauksen enimmäispituuden ylittävää osiota ei huomioida vastauksen arvioinnissa.

I. Esseetehtävä (tehtävät 1a ja 1b, yht. 20 pistettä, tehtävien yhteispituus max 4 sivua)

1. Helsingin Sanomat uutisoi 27.4.2018 kansanedustaja Elina Lepomäen (kok.) kirjauutuudesta seuraavasti:

”Kirjan pitkien ja seikkaperäisten lukujen lomasta erottuu Lepomäen toimintaohjelma kohti todella vapaan markkinatalouden Suomea, jossa verotus olisi selvästi nykyistä matalampaa ja sääntely kevyempää. - - Lepomäki sanoo, että suuri osa sosiaaliturvaan liittyvistä tuista menee nykyään keski- ja hyvätuloisille. Tämä pitää muuttaa niin, että tuet menevät niille, jotka niitä tarvitsevat. - - Lepomäki näkee Suomessa paljon parannettavaa. Hänen mielestään suomalaiset suhtautuvat turhan omahyväisesti hyvinvointivaltioon ja pitävät sitä upeampana kuin se ehkä todellisuudessa onkaan. - - Parannettavaa olisi myös koulutusjärjestelmässä. Lepomäki kannattaa lukukausimaksuja, jotta yliopistoilla olisi varaa laadukkaampaan opetukseen”.

- a) Miten Lepomäen sanoma liittyy siihen, mitä pääsykoemateriaalissa kerrotaan liberaalista ja sosiaalidemokraattisesta hyvinvointivaltiosta. (max 14 pistettä)
- b) Pohdi lisäksi sekä perus- että yliopistokoulutuksen maksuttomuuden tai maksullisuuden merkitystä tasa-arvoisen yhteiskunnan kannalta. (max 6 pistettä)

II. Aineistotehtävä (tehtävät 2a ja 2b, yht. 20 pistettä, tehtävien yhteispituus max 4 sivua)

2.

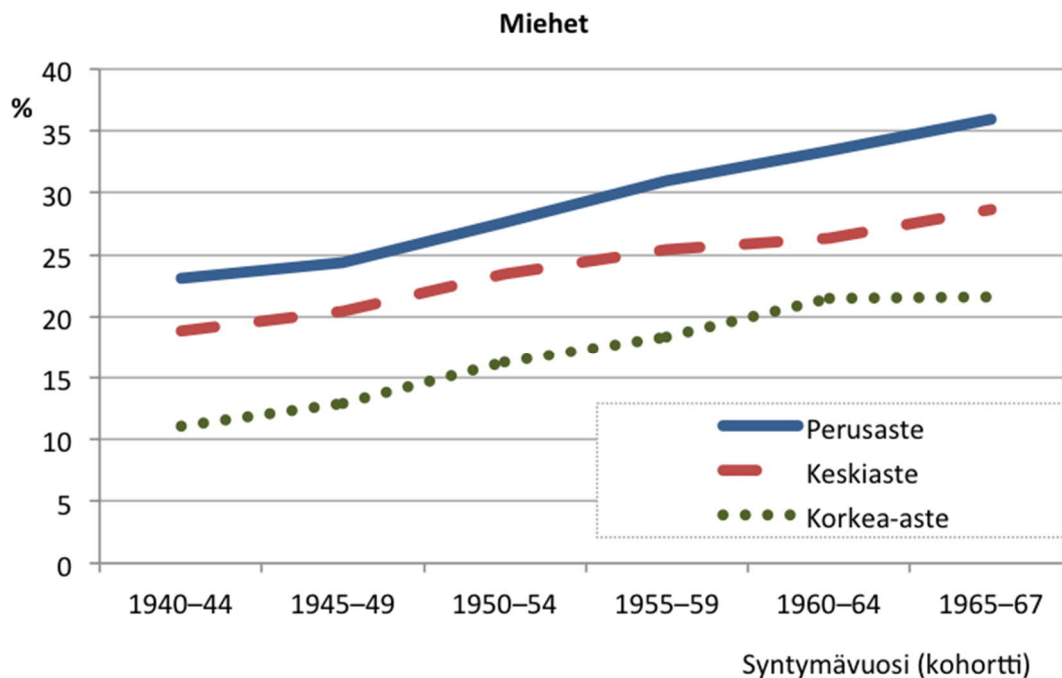
- a) Tutustu oheisiin syntyvyyttä Suomessa havainnollistaviin kuvioihin (kuviot 1-3). Kuvaile aineiston avulla, miten syntyvyys on muuttunut sekä millainen on sukupuolen ja koulutustason yhteys lapsettomuuteen. (max 6 pistettä)
- b) Määrittele lyhyesti, mitä tarkoittaa universalistinen hyvinvointivaltio. Kerro esimerkein, miten universalistinen hyvinvointivaltio tukee lapsiperheitä. Millaisia haasteita matala syntyvyys voi tuoda hyvinvointivaltion ylläpitämiselle Suomessa? (max 14 pistettä)



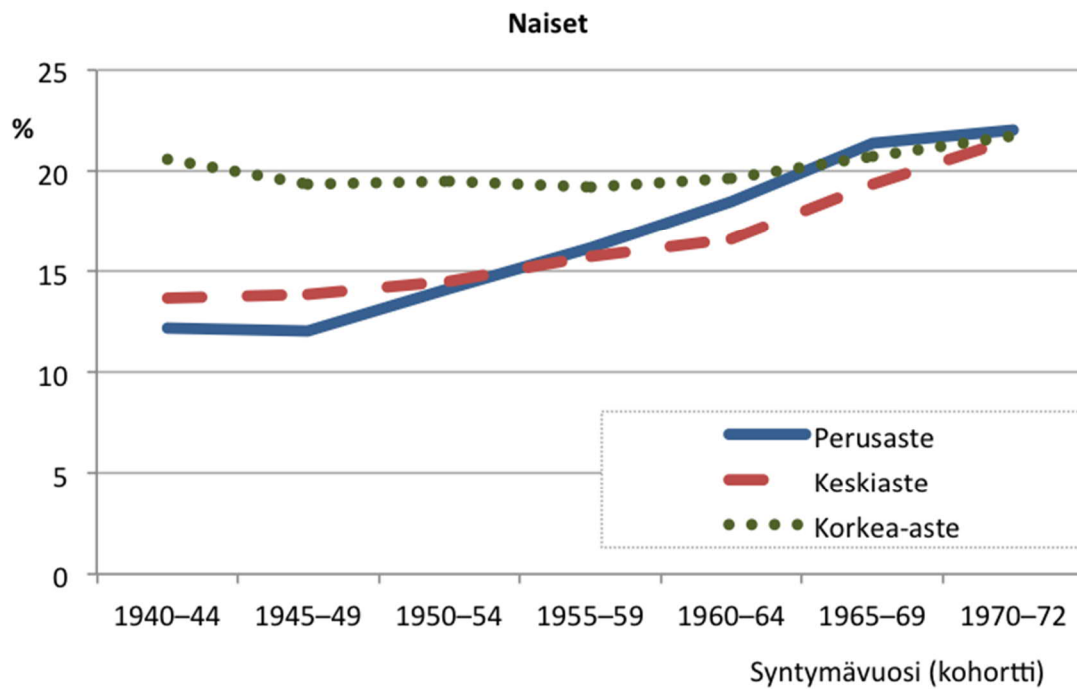
Kuvio 1. Kokonaishedelmällisyysluku Suomessa 1900–2017

Lähde: Suomen virallinen tilasto: Syntyneet [verkojulkaisu]. ISSN=1798-2391. 2017. Helsinki: Tilastokeskus.

Verkossa: http://www.stat.fi/til/synt/2017/synt_2017_2018-04-27_tie_001_fi.html (haettu 10.5.2018).



Kuvio 2. Lapsettomien osuus koulutuksen mukaan miehillä (45-vuotiaana) viisivuotissyntymäkohorteissa Suomessa vuonna 1940 syntyneistä alkaen.



Kuvio 3. Lapsettomien osuus koulutuksen mukaan naisilla (40-vuotiaana) viisivuotissyntymäkohorteissa Suomessa vuonna 1940 syntyneistä alkaen.

Blogikirjoitus TITA-tutkimuskonsortion blogissa (blogikirjoituksen nimi jätetty näkyvistä, ks. lyhytosoite <https://tinyurl.com/ybqmuxoz>). Kuviot: Marika Jalovaara.

Miehet-kuvio: <https://blogit.utu.fi/tita/wp-content/uploads/sites/45/2017/05/miehet.png> (haettu 10.5.2018)

Naiset-kuvio: <https://blogit.utu.fi/tita/wp-content/uploads/sites/45/2017/05/naiset.png> (haettu 10.5.2018)

III. Monivalintatehtävä

Katso erillinen moniste (yht. 20 pistettä)